

[Steen Folke]

tid udvikler deres personlige identitet, bevarer deres kulturelle og sproglige rødder og integreres i det danske samfund. Den opgave er under alle omstændigheder særdeles vanskelig. Men det, der fra danske myndigheders side er gjort for at løse opgaven, er under al kritik. Først og fremmest er der gjort uhyre lidt, og det, der er gjort, er spredt og ret tilfældigt, i vid udstrækning overladt til de enkelte kommuners initiativ.

Problemerne starter selvsagt længe før børnene når den undervisningspligtige alder. Det er i førskolealderen, børnenes sproglige udvikling og begrebsdannelse grundlægges, og her lades indvandrerbørnene i høj grad i stikken. Aktiviteterne i børnehaverne foregår i alt for høj grad på danske præmisser. Jeg vil gerne spørge socialministeren, om hun vil overveje et generelt krav om, at der knyttes voksne, som taler børnenes sprog, til de daginstitutioner, hvor der er indvandrerbørn.

Hele det system for undervisning af indvandrerbørn, som er opbygget i folkeskolen, må karakteriseres som forfejlet. Hovedproblemet er, at undervisningen i alt for høj grad bygger på danske præmisser og med dansk som undervisningssprog. Kun i den tidligste del af skoleforløbet opholder børnene sig i en særlig modtagelsesklasse for fremmedsprogede børn i en væsentlig del af timerne, normalt 15 timer pr. uge. Sigtet hermed er først og fremmest at give eleverne et intensivt kursus i dansk til husbehov, så at de så snart som muligt kan sluses over i en almindelig klasse. Resten af skoleforløbet er derefter baseret på, at dansk er undervisningssprog.

Herudover modtager eleverne kun et tilbud om modersmålsundervisning 3-5 timer om ugen. Denne undervisning lægges uden for den normale skoletid, og det er frivilligt, om eleven vil følge den. Efter sigende benyttes op mod 75 pct. sig af tilbuddet. I disse timer skal der også undervises i hjemlandets kultur, historie, samfundsforhold og geografi, og det er for så vidt udmærket. Men modersmålsundervisningens omfang er under alle omstændigheder helt utilstrækkeligt. Som et minimum må antallet af timer forhøjes betydeligt, lægges i den almindelige skoletid og gøres obligatorisk, sådan at der også kan opnås en organisatorisk og indholdsmæssig sammenhæng med den øvrige undervisning.

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, hvad hun mener herom.

Problemet med det nuværende system er, at børnene meget let risikerer at blive det, som den finske forsker Tove Skitnabb-Kangas har kaldt dobbelthalvsprogede. Det er lettere at påpege problemer end at anvise nogle patentløsninger, for det er klart, at der består nogle modsætninger i det opstillede mål. På den ene side at sikre børnenes muligheder for at udvikle deres beherskelse af modersmålet fuldt ud og bevare tilknytningen til deres egen kulturelle baggrund. På den anden side at give indvandrerbørnene mulighed for at lære dansk, så de kan klare sig, og i det hele taget sørge for, at integrationsprocessen i det danske samfund bliver så smertefri som muligt.

I Sverige har man i mange tilfælde etableret rene nationale klasser af indvandrerbørn, som undervises på deres eget sprog helt til 7.-8. klasse. Disse børn har kun svensk som fremmedsprog 4-6 timer om ugen, og fra 8. klasse bliver de sluset over i de almindelige svenske klasser. Vi tvivler på, at en så radikal og langvarig udskilning af indvandrerbørnene er den rigtige løsning, men man kan også tænke sig forskellige mellemting mellem dette og det danske system. En mulighed er at lave modtagelsesklasser af betydelig længere varighed, flere år, og med både en dansk og en udenlandsk lærer i klassen. Der kunne inden for et sådant system ske en mere gradvis overgang fra anvendelsen af modersmålet til anvendelsen af dansk som undervisningssprog.

En anden mulighed er sammenholdte klasser bestående af to mininationale klasser med 8-10 elever, en dansk klasse og en indvandrerklasse. De to klasser kunne undervises hver især i de første år på de respektive modersmål, mens de sideløbende en del af timerne kunne arbejde sammen. Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, hvad hun mener om forslag som de her skitserede.

Problemet er langtfra kun sprogligt. Det hænger sammen med den kulturelle undertrykkelse og diskrimination, som indvandrerbørnene i det hele taget møder i det danske samfund.

Lad mig i den forbindelse understrege, at forudsætningen for disse forslag og for alt, hvad jeg har sagt, er den opfattelse, at langt de fleste indvandrerbørn er kommet for at